

**Жобаның атауы:** AP23489140 Ешкі шаруашылығы өнімдерін өндірудің тиімді тәсілдерін енгізу және инновациялық технологияларын трансферттеу.

**Өзектілігі:** алғаш рет Солтүстік Қазақстан жағдайында бағдарламалық, цифрлық және платформалық шешімдерді қолдана отырып, ешкілерді өсіру және күтіп-бағудың жаңа инновациялық технологияларын енгізу арқылы ешкі шаруашылығына инновациялық технологияларды трансферттеу және өнімдерін өндірудің тиімді тәсілдерін енгізу бойынша ғылыми зерттеулер жүргізіледі.

**Мақсаты:** бағдарламалық, цифрлық шешімдер платформасында ешкілерді сәйкестендірудің, олардың тірі салмағы мен өнімділігін бақылаудың, өсіру және азықтандырудың жаңа инновациялық тәсілдерін қолдану арқылы ешкі шаруашылығы инновациялық технологиялар трансферті және өнімдерін өндірудің тиімді тәсілдерін енгізу.

**Күтілетін және қол жеткізілген нәтижелер:**

- жыныстық жас топтары бөлінісінде бастапқы отар өнімділігін анықтау бойынша зерттеулер жүргізіледі;

- отардың генеалогиялық құрылымын айқындау мақсатында ешкілердің өсу және даму көрсеткіштері зерттеледі;

- тірі салмақты, экстерьерлік көрсеткіштерді және т. б. анықтау бойынша цифрлық технологияларды қолдану негізінде отарды басқарудың технологиялық жүйесі енгізіледі және трансферт жүргізіледі;

- базалық шаруашылықта пайдаланылатын азықтардың сапасына талдау жүргізіледі;

- Отарды басқару жүйесін, сонымен қатар «Коралл» сандық бағдарламасын қолдану негізінде барлық жыныстық жас топтарына арналған азықтандыру рациондары жасалады;

- ешкі өнімдерін тиімді өндіру үшін жалпы қабылданған әдістемелер мен инновациялық цифрлық және платформалық шешімдерді пайдалана отырып, ешкілердің түбіт, сүт және ет өнімділігі, ешкілердің көбею қабілеттілігі бойынша бағалаудың әдістері қолданылады;

- репродуктивті ядроны анықтау және ешкі отарының генеалогиялық құрылымын құру жұмыстары жүргізіледі.

Алынған зерттеу нәтижелері негізінде жарияланады:

- Web of Science базасының (немесе) Scopus базасында бойынша кемінде 50 (елу) процентілі бар ғылыми басылымдарда кемінде 2 (екі) мақала;

- ББССҚЕК ұсынған отандық басылымда кемінде 1 (бір) мақала немесе шолу;

- халықаралық ғылыми конференцияларда кемінде 2 баяндама.

**Зерттеу тобының мүшелері:**

| № | Аты-жөні  | Жоба бойынша лауазымы | Сілтемелер        |
|---|-----------|-----------------------|-------------------|
| 1 | Шайкенова | Жобаның жетекшісі     | Хирш индексі – 2, |

|   |                                     |                             |  |
|---|-------------------------------------|-----------------------------|--|
|   | Кымбат<br>Хамитовна                 |                             | Scopus Author ID: 57190005556<br><a href="https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57190005556">https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57190005556</a><br>ORCID0000-0002-5684-7564<br><a href="https://orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0002-5684-7564">https://orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0002-5684-7564</a><br>Web of Science Researcher ID <a href="https://publons.com/researcher/4105739/kymbat-kymbat/">AAE-8577-2022</a><br><a href="https://publons.com/researcher/4105739/kymbat-kymbat/">https://publons.com/researcher/4105739/kymbat-kymbat/</a>   |
| 2 | Омарова<br>Карлыгаш<br>Мирамбековна | Бас ғылыми қызметкер        | Scopus Author ID - <a href="https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216826694">57216826694</a><br><a href="https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216826694">https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216826694</a><br>ORCID ID <a href="https://orcid.org/0000-0001-7551-5787">https://orcid.org/0000-0001-7551-5787</a><br>Web of Science Researcher ID <a href="https://publons.com/researcher/3909116/karlygash-omarova/">AAZ-3940-2020</a><br><a href="https://publons.com/researcher/3909116/karlygash-omarova/">https://publons.com/researcher/3909116/karlygash-omarova/</a> |
| 3 | Шауенов<br>Саукымбек<br>Кауысович   | Жетекші ғылыми<br>қызметкер | Хирш индексі – 2,<br>Scopus Author ID – 56770098500<br><a href="https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56770098500">https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56770098500</a><br>ORCID ID <a href="https://orcid.org/0000-0003-2259-7111">https://orcid.org/0000-0003-2259-7111</a><br>Web of Science Researcher ID P-4276-2017<br><a href="https://www.webofscience.com/wos/author/record/17930264">https://www.webofscience.com/wos/author/record/17930264</a>  |
| 4 | Асанбаев<br>Толеген<br>Шонаевич     | Жетекші ғылыми<br>қызметкер | Scopus Хирш индексі – 2; WoS Хирш индексі – 1<br>Scopus Author ID: 57873160900<br><a href="https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57873160900">https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57873160900</a> ,<br>Web of Science Researcher ID: EKR-2492-2022<br><a href="https://www.webofscience.com/wos/author/record/38550721">https://www.webofscience.com/wos/author/record/38550721</a> ,<br><a href="https://orcid.org/0000-0003-1096-7410">https://orcid.org/0000-0003-1096-7410</a>   |
| 5 | Сәденова<br>Мирам<br>Қантөреқызы    | Аға ғылыми қызметкер        | Scopus Author ID – 57194214856<br><a href="https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?orcidId=0000-0002-0526-764X&amp;origin=searchauthorlookup">https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?orcidId=0000-0002-0526-764X&amp;origin=searchauthorlookup</a><br>ORCID ID <a href="https://orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0002-0526-764X">https://orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0002-0526-764X</a>  |
| 6 | Ибраев Дулат<br>Кусаинович          | Аға ғылыми қызметкер        | Хирш индексі – 1,<br>Scopus Author ID – 56770169800<br><a href="https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56770169800">https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56770169800</a><br>ORCID ID <a href="https://orcid.org/0000-0001-7316-">https://orcid.org/0000-0001-7316-</a>   |

|   |                                       |                  |  |
|---|---------------------------------------|------------------|--|
|   |                                       |                  | <p><a href="#">8478</a></p> <p>Researcher ID Web of Science - O-5975-2017<br/> <a href="https://www.webofscience.com/wos/author/record/17583804">https://www.webofscience.com/wos/author/record/17583804</a></p>   |
| 7 | Долдашева<br>Гульжайнар<br>Кусаиновна | Ғылыми қызметкер | <p><a href="https://orcid.org/0000-0001-6665-1242">https://orcid.org/0000-0001-6665-1242</a><br/> Web of Science ResearcherID □<br/> AGN-3140-2022<br/> <a href="https://publons.com/researcher/5105596/gulzhainar-doldasheva/">https://publons.com/researcher/5105596/gulzhainar-doldasheva/</a></p>  |
| 8 | Шарапатов<br>Тлекбол<br>Сунгатович    | Ғылыми қызметкер | <p>Хирш индексі – 1 (Scopus)<br/> Scopus Author ID: 58064247300<br/> <a href="https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=58064247300">https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=58064247300</a>,<br/> Web of Science Researcher ID: HNQ-8777-2023<br/> <a href="https://www.webofscience.com/wos/author/record/HNQ-8777-2023">https://www.webofscience.com/wos/author/record/HNQ-8777-2023</a>,<br/> <a href="https://orcid.org/0000-0002-5177-4001">https://orcid.org/0000-0002-5177-4001</a></p>  |
| 9 | Мухаметжарова<br>Ильмира<br>Ермековна | Ғылыми қызметкер | <p>Хирш индексі – 1,<br/> Scopus Author ID – 57204156038<br/> <a href="https://www.scopus.com/authid/detail.uri?origin=resultlist&amp;authorId=57204156038&amp;zone=ORCID">https://www.scopus.com/authid/detail.uri?origin=resultlist &amp; authorId =57204156038&amp;zone=ORCID</a><br/> ORCID ID <a href="https://orcid.org/my-oid?orcid=0000-0003-3943-1556">https://orcid.org/my-oid?orcid=0000-0003-3943-1556</a> Researcher ID Web of Science<br/> <a href="https://www.webofscience.com/wos/woscc/basic-search">https://www.webofscience.com/wos/woscc/basic-search</a></p> |